دافغانستان اسلامی جمهوریت
اداره ارتباطات عامه و استراتیژیک ریاست جمهوری
مرکز اطلاعات و رسانه های حکومت

ملت ته د دولت د حساب ورکولو برنامه
برنامه حسابدهی دولت به ملت

وزارت امور سرحدات و قبایل

۲۲ دلــو ۱۳۹۹

شماره مسلسل: ۳۸

سال مالی ۱۳۹۹

د افغانستان اسلامي جمهوریت

اداره ارتباطات عامه و استراتیژیک

ریاست جمهوری

Office of Public and Strategic Affairs of the President

ریاست مرکز اطلاعات و رسانه های حکومت

د وزارت تشکیلات

د سرحدونو او قبایلو چارو وزارت په ۱۳۹۹ کال کې ۱۴۴۷ تنه تشکیل درلود، چې په شلو سرحدي او ډیورنډ کرښې ته څېرمه ولایتونو کې ریاستونه او په دیارلسو نورو کې آمریتونه لري چې د وزارت د دویمي واحدونو په توګه کار کوي.

د وزارت لرلید

د سرحدونو او قبایلو چارو وزارت لرلید دا دی چې د قومونو او قبایلو د انسجام او همکارۍ په مرسته ملي یووالی پیاوړی کړي، خلک وهڅوي چې د هېواد د ځمکنۍ بشپړتیا، ملي واکمنۍ او د خپلواکۍ د ساتنې په ملي وجیبو کې خپله ونډه ادا کړي. دغه راز دا وزارت د هېواد د سرحدونو په ساتنه او دفاع کې مهمه ونډه لري. همدا رنګه پر ډیورنډ فرضي کرښه له نژدې څارنه کوي.

د وزارت ماموریت:

د قومي او قبایلي جرګو او شوراګانو له لارې په هېواد کې د سولې د ټینګښت، د قومي شخړو د حل او د دولت او ولس ترمنځ د اړیکو د پیاوړتیا لپاره کار کوي.

همدارنګه د هېواد د نا امنو سیمو او د ډیورنډ فرضي کرښې ته څېرمه مېشتو قومونو او قبایلو د اقتصادي، فرهنګي او ټولنیزې پیاوړتیا او تعلیمي ودې لپاره هلې ځلې کوي.

موخې:

- د سرحدونو په ساتنه کې ونډه، د سرحدونو او ډیورنډ فرضي کرښې څارنه او ارزونه؛
- د قبایلو او قومونو یووالی؛
- متوازن انکشاف؛
- قومونه د دولتي پروګرامونو په تطبیق کې ونډې اخیستلو ته هڅول؛

اوس هم په تېر مالي کال کې د وزارت فعالیتونه او لاسته راوړنې درسره شریکوو او پیل د بودیجې له لګښت څخه کوو:

دست آورد ها

تدویر جرگه‌ها و ورکشاپ‌ها

چنانچه معلوم است، وزارت امور سرحدات و قبایل همزمان در بخش‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و بررسی سرحدات فعالیت می نماید. در بخش اجتماعی یکی از مهمترین فعالیت این اداره تدویر جرگهها به منظور حل و فصل منازعات خرد و بزرگ، گسترش حاکمیت قانون و مسایل دیگر می باشد.

این وزارت در سال مالی ۱۳۹۹ به تعداد (۲۸) جرگه و ورکشاپ در ولایات کابل، ننگرهار، کندهار، هلمند، هرات، لوگر، پکتیکا، پکتیا، فاریاب، خوست، لغمان، جوزجان، بغلان، بدخشان، کونړ، بامیانو ،زابل، پروان، نیمروز، کندز، کابل وتخار دایر نموده است.

درین جرگه‌ها و ورکشاپ‌ها که در مجموع بیش از ۱۱۰۰ هزار نفر در آن شرکت ورزیده بودند، روی موضوعاتی از قبیل تاکید بر صلح با عزت که همه ارزش‌های دو دهه گذشته افغانستان در آن محفوظ باشد، تا کید بر آتش بس دایمی، حمایت از نیرو های دفاعی وامنیتی کشور و جلب همکاری مردم در تطبیق پروژه های عام المنفعه مانند اعمار بندهای آب، احداث سرک ها، توزیع تذکره الکترونیکی شده است.

همدا راز دغو جرګو د خلکو ترمنځ د شخړو په هواري کې هم مهمه ونده اخیستې ده. د بېلګې په ډول:

په تېر مالي کال کې موږ په خوست ولایت کې یوه جرګه وکړه چې موخه یې د ځنګلونو د وهلو بندول او د کانونو د ناقانونه استخراج مخنیوی و. په دې جرګه کې د خوست او پکتیا اوسېدونکو تعهد وکړ چې نور به دغلته چاته د ځنګلونو د وهلو اجازه نه ورکوي. دا جرګه چې اوس یې څو میاشتې تېرې شوې دي له برکته یې د ځنګلونو وهل په ټپه درېدلي دي چې دا زموږ ټولو لپاره یوه لویه لاسته راوړنه ده.

قومي شوراګانې او د شخړو هوارى

قومي شوراګانې دولت او ولس ترمنځ د یوه پل حیثیت لري. کار یې د قومي منازعاتو او شخړو حل او ځانګړتیا یې دا ده چې د سیمې او منطقې د رواج او دودونو په اساس پرېکړې کوي. دا مهال وزارت څه باندې ۴۶۰ شوراګانې ثبت کړې دي چې له دوی څخه د قومي شخړو په هواري او د دولت د ملي اجنډا په تطبیق کې استفاده کوي.

وزارت د دغو شوراګانو په مرسته په تېر مالي کال کې په لغمان ولایت کې ۵۷ قومي شخړې حل کړې چې تجارتي، کورنی، جزايي او حقوقي شخړې وې. ۱۰۳ شخړې په ننګرهار کې زموږ د همغږی مرکز له لورې د همدې شوراګانو په همکاري حل شوې دي او فیصلې یې موجودې دي.

۲۷ نورې شخړې، په بلخ، فاریاب، جوزجان، سمنګان، کې حل شوې دي. په لوګر او پکتیا کې زموږ قومي شوراګانو ۷ شخړې هوارې کړې دي. دغه راز په کندهار، بامیان او غزني کې ۱۲ شخړې حل شوې دي.

زه دلته د بېلګې په ډول دوه لویې شخړه یادوم. د نورستان په کامدېش ولسوالۍ کې د کشتوز او کامدېش دوو قومونو ترمنځ د اوبو پر سر یوه پخوانۍ شخړه موږ هواره کړه. دا تقریبا د څلورو لسیزو اوږده شخړه وه چې له ۱۳۷۲ کال څخه تر اوسه پورې له دواړو خواوو یو زیات شمېر کسان وژل شوي و او۲۵۰ کسان یکې د ماشومانو او ښځو په ګډون ټپیان شوي و. ددې شخړې په هواري کې حکومت په

وار وار هڅه وکړه او په وروستي ځل په افغانستان کې د ملګرو ملتونو نمایندګي هم هڅه وکړه چې دا شخړه هواره کړي خو نتیجه یې ور نه کړه. په دې وروستیو کلونو کې د سرحدونو او قبایلو چارو وزارت ددې شخړې په هواري لاس پورې کړ او د تېر مالي کال په لومړیو کې یې دا شخړه هواره کړه چې د ولسمشرۍ د عالي مقام له لوري د همدې لاسته راوړنې پر اساس د سرحدونو او قبایلو چارو وزارت وستایل شو. ددغې شخړې په اړه شوې فیصلې د تطبیق لپاره اوس د نورستان په محکمه کې پرتې دي چې رسنۍ کولای شي له هغې اداري څخه ددې شخړې نور جزیات ترلاسه کړي.
دویمه بېلګه د لوګر ولایت په خاکي دښته کې د ځمکې پر سر د کوچیانو او ځایي خلکو ترمنځ شخړه ده چې ځاني او مالي زیان یې هم لاره. دا پنځوس زره جریبه ځمکه وه چې دواړو لورو پرې دعوه لرله او د سرحدونو او قبایلو چارو وزارت د جمهوري ریاست له هدایت سره سم پکې مداخله او منځګړیتوب وکړ او شخړه یې په سوله ییز ډول هواره کړه.
دا وزارت له خلکو سره له نژدې کار کوي او قومونه هم دې وزارت ته په دې هیله مراجعه کوي چې له همدغه ستیجه به یې غږ بلې هرې اداري ته رسیږي.
په تېرو څو میاشتو کې مې شخصا له څو زره کسانو سره کتلي دي. د دوی ستونزې مې اورېدلي دي او له نورو ادارو سره مې د حل په خاطر شریکې کړې دي. هرات ته د سفر پر مهال مې د تورغوندۍ له مشرانو سره وکتل. هغوی راته وویل چې ښوونځی لري خو ښوونکی پکې نشته او دویمه ستونزه یې د څښاک د اوبو د نشتوالي وه. کابل ته په راستنېدو مې د پوهنې او د کلیو پراختیا له وزارتونو سره دغه ستونزې شریکې کړې او هغوی یې راته د هواري ډاډ راکړ.

شما بهتر می‌دانید که وزارت امور سرحدات و قبایل مستقیما با مردم رابطه دارد و این رابطه ایجاب می کند که در مناسبت های مختلف ما مهمان‌دار مردم خود از بدخشان تا نیمروز و از نورستان تا فاریاب می باشیم.
در سال گذشته با وجود محدودیت های‌که از خاطر کوید ۱۹ بهوجود آمده بود، ما در مهمان‌خانه های مربوطه خویش از ۱۳ هزار تن بزرگان اقوام، شخصیت های با نفوذ، جوانان و فعالان مدني پذیرایی و مهمانداري نموده ایم.

دربخش تعلیم و تربیه:
وزارت امور سرحدات و قبایل از دیر زمان، متعلمین مناطق جنگ زده و نا امن کشور را تحت پوشش قرار می دهد و برای آن‌ها سهولت های تعلیمی را در مرکز و ولایات قندهار، خوست و ننگرهار تهیه نموده است.
درین چهار ولایت وزارت امور سرحدات و قبایل شش لیسه و یک انستیتوت به‌نام انستیتوت بایزید روشان دارد که همه آن به طور لیلیه در خدمت متعلمینی می باشد که نسبت مشکلات امنیتی، اقتصادی و غیره نه میتوانند در مناطق خود درس های خویش را تعقیب نمایند.
این لیسه ها توانایی جذب ۴۰۰۰ متعلم به طور لیلیه دارا می باشند، اما در سال گذشته مالی نسبت به مشکلات که از شیوع مرض کرونا پیش آمده بود، تعداد جذب شده‌گان جدید کاهش نموده است.
کیفیت درسی این مکاتب قناعت بخش می باشد چنچانچه در سال گذشته مالی ۷۶۷ تن از فارغین لیسه های مربوطه این وزارت در آزمون کانکور شرکت نموده بودند که به تعداد ۴۰ تن به طب ، ۹۷ تن به انجنیری و دیگران به پوهنځی های متباقی راه یافتند.

قابل یاد آوری است که تمام دروس مضامین ساینسی به سیستم تری دی تدریس می شود.

د تحقیق او مطالعاتو برخه

د سرحدونو او قبایلو چارو وزارت په خپل چوکاټ کې د تحقیق او مطالعاتو یو ریاست لري چې د وزارت د کاري استقامت اړوند مسایلو په اړه تحقیق او مطالعات کوي او د خپلو مطالعاتو نتایج له نورو دولتي ادارو سره د پلان او پالیسۍ جوړولو په موخه شریکوي.
په تېر مالي کال کې مو درې ولایتي پروفایلونه جوړ کړي چې د متوازن انکشاف پر وړاندې شته ستونزې یې په نښه کړې او بیا مو د هغو پر بنسټ پېشنهادونه جوړ کړي او اړوندو ادارو ته مو د اجراتو لپاره لېږلي دي.
دغه راز له چین او ایران سره زموږ پر سرحد د شته ستونزو په اړه څېړنې شوې او د اجراأتو لپاره اړونده ادارو ته سپارلې شوې دي.
د یادونې وړ ده چې له افغانستان څخه نورو هېوادونو ته د بهېدونکو اوبو او له هغوی سره تړلیو سرحدي او سیاسي مسایلو په اړه مو یو سیمنار هم جوړ کړی و.

در بخش اطلاعات وآگاهی عامه

وزارت امور سرحدات و قبایل جهت تنویر اذهان عامه و انعکاس اجرات و فعالیت های خویش به نشر و چاپ مجلات، جراید و کتب گوناگون می پردازد.
در سال گذشته مالی به تیراژ ۱۲۰۰۰جلد مجله جرگه به زبان پشتو، ۸۰۰۰ جلد مجله هموطن به زبان های دری، پشتو، اوزبیکی، ترکمنی ، نورستانی، شغنی، گوجری و گواری، ۴۰۰۰ جلد مجله جاش به زبان نورستاني دری و پشتو و جریده تارا به زبان پشه ای، جریده یلدوز به زبان ازبیکی در بلخ و جریده گوراش به زبان ترکمنی در جوزجان نشرات دارد.
این مجلات در روشن ساختن اذهان عامه در رابطه به پالیسي ها و کارکردهای دولت و پروژه های ملی مانند تذکره الکترونکی، پروژه های تاپی و کاسا یک هزار، مبارزه با مواد مخدر و مدیریت آب، و منابع طبعی، حفاظت محیط زیست و همچنان توقف قطع جنگلات نقش مهمی را ایفا نموده است.
باید متذکر شد که در چوکات ریاست اطلاعات و ارتباط عامه این وزارت مدت سه سال می شود که مرجع اطلاع رساني ایجاد گردیده است و طبق قانون دسترسي به اطلاعات به خبرنگاران ومتقاضیان همواره اطلاعات و معلومات دقیق و به موقع ارایه شده است.

د ډیورند فرضي کرښې او له نورو هېوادونو سره د پولو په اوږدو کې د سرحدي سرغړونو کشف او څېړنه

د ډیورنډ فرضي کرښې او له نورو هېوادونو سره زموږ پر پولو بېلا بېل ډولونه سرغړونې شوي دي. د سرحدونو چارو وزارت د خپل کاري استقامت په پام کې نیولو سره دغه سرغړونې، کشف او ثبت کړې دي او د لا ډېرو اجراتو لپاره یې اړونده ادارو ته استولې دي.
له ایران سره پر پوله چې ۹۲۵ کیلومتره اوږدوالی لري سرحدي پیلرونه نوي شوي دي او له څو لسیزو وروسته یو ځل بیا صفري نقطې تثبت او په نښه شوې دي.
امو سیند چې اوبه یې افغانستان ته حیاتي ارزښت لري خو له بده مرغه هر کال د افغانستان خاوره هم له ځان سره وړي. د امو سیند تخریبات ټول تثبیت شوي دي او د تحکیماتو لپاره یې د سرحدونو او قبایلو

چارو وزارت یوه طرحه د اوبو د تنظیم اداري او نورو اړوندو ادارو سره شریکه کړې ده، هغوی کار کوي چې تحکیمات جوړ او زموږ خاوره خوندي شي. اما دلته باید یادونه وکړم چې د امو سیند د تخریباتو معنی دا نه ده چې ګني د نورو هېوادونو سرحدونه رامخکي شوي دي، بلکي صفري نقطې اوس هم پر خپل ځای دي او د تحکمیاتو له جوړولو وروسته به صفري نقطې بیا تازه او خپل پخواني وضعیت ته راشي. د یادونې وړ ده چې د سرحدي نقطو او نورو مسایلو د تثبیت لپاره اوس پر خریطو سربېره له عصري ټیکنالوژۍ څخه کار اخلو او ټولې نقطې مو جي پي ایس کړې دي.

بخش منابع بشري

بخش منابع بشری همواره در تلاش است تا کادرهای ورزیده، مجرب و دارای تحصیلات عالی را به این وزارتخانه جذب نماید. برای رسیدن به این هدف تمام امتحانات ورودی وزارت را الکترونیکی ساخته که از یک سو شفافیت تامین گردیده و از سوی دیگر لایق ترین افراد به وزارت می پیوندند. همچنان پالیسی منابع بشری وزارت تهیه نموده است که سرعت و شفافیت کار را افزایش داده است.

بخش تشکیل منابع بشری

- در تشکیل منظور شده سال مالی 1399 به تعداد(50) بست بهنام لیسه قبایلی ولایت خوست تزئید گردیده است.

د ظرفیت لوړونې پروګرامونه

وزارت په ۱۳۹۹ مالي کال کې د خپلو کارکوونکو د ظرفیت لوړولو لپاره ۳۷ پروګرامونه جوړ کړي دي. په دې پروګرامونو کې د انګلیسي ژبې، مدیریت، د کمپیوټر زده کړه او نور مسلکي مسایل شامل دي. په دې پروګرامونو کې اووه سوه کسان روزل شوي دي.
همدا راز د وزارت ټول تشکیل د HRMIS سیستم ته شامل شوی دی چې دا د الکترونیکي حکومتولی په برخه کې یو مهم ګام دی. ددې کار ګټه دا ده چې له دې وروسته تغییر تبدیل، انفصال او تقاعد ټول ددې سیستم پر بنسټ مخکې ځي او په راتلونکي کې به معاشات هم د دې سیستم پر بنسټ اجراء کیږي.

د جندر برخه

د لومړي ځل لپاره د سرحدونو او قبایلو چارو وزارت کې د جندر د برابرۍ پالیسي جوړه او د عملي کېدو پلان یې چمتو شو چې په ۱۴۰۰ کال کې به عملي شي او ورسره به د جندر اړوندو مسایلو کې پرمختګ وشي.
د وزارت د جندر برخې په تېر کال کې د ښځو د پیاوړتیا لپاره بېلا بېل ورکشاپونه جوړ کړل او دغه راز یې هغوی ته مدیریتي او مسلکي پروګرامونه عملي کړل.

د وزارت پرمختیایي پروژې

په ۱۳۹۹ مالي کال کې درې ساختماني او دوه خدماتي پروژې عملې شوې او اوس د بشپړېدو په حال کې دي.
د وزارت د اړوند پرمختیایي پروژو چارې که څه هم کرونا ویروس ټکنی کړې، خو بیا هم د همدې پروژو بودیجه له ۶۰ څخه تر ۹۰ سلنې پورې لګېدلې ده.

د یادوني وړه ده، چي وزارت د لومړي ځل لپاره وتوانید، چي خپل ۵ کلن ستراتیژیک پلان جوړ او تطبیق کړي.

اقدامات مهم و اساسي جهت مبارزه با فساد اداري

1 . کمیته مبارزه با فساد اداری در وزارت امور سرحدات و قبایل ایجاد شده است و به طور منظم و مسلسل فعالیت های این وزارت را تحت بررسی قرار می دهد که در نتیجه سطح شفافیت بالا رفته است.
2 . کمیته مبارزه با فساد اداری با سکرتریت ویژه مبارزه با فساد اداری هماهنگی و ارتباطات به موقع دارد.
3 . جهت جلو گیری از فساد اداری بهترین راه، آگاهی دهی از قوانین می‌باشد فلهذا این کمیته سعی نموده تا در ین عرصه به کارمندان آگاهی دهی نمایند.
وزارت امور سرحدات و قبایل برای افزایش شفافیت و جلوگیری از فساد یک میکانیزم جدید برای نظارت و ارزیابی ایجاد نموده. این گام باعث شده که شفافیت، موثریت و اقتصادیت در مصرف بودیجه تا هشتاد درصد بالا رفته است.

د راتلونکي کال مهمي برنامې

- د سرحدونو او قبایلو چارو وزارت د ستراتیژی جوړول؛
- په ۱۴۰۰ کال کې د وزارت له لوري د بدخشان د پامیر په ګدون یو شمېر سرحدي سیمو کې د نویو لیسو جوړول او ورسره به شته لیسو ته له پلان سره سم له سرحدي او نا امنو سیمو څخه نوي زده کوونکي جذب شي؛
- د جیودوزی او کارتو ګرافی له نورمونو سره سم به د روزګان، بامیان او لغمان ولایتونو لپاره معلوماتي پروفایلونه جوړ شي. دغه پروفایلونه د متوازن انکشاف او پالیسي جوړولو لپاره خورا مهم دي؛
- د الکترونیکي حکومتولی د پیاوړتیا لپاره د وزارت د بېلابېلو څانګو ډیجیټل کول؛
- تولټال ۱۵ انکشافي پروژې په پام کې نیول شوې چې په دې کې په یو شمېر ولایتونو کې د سرحدونو او قبایلو چارو ریاستونو لپاره د نویو ودانیو جوړول هم شامل دي. دغه راز دوه خدماتي پروژې هم لرو چې یوه یې موبتا ریفوم او بله یې BTMIS ده.